

**Ethica Amoris, Sive Theologia Sanctorum, Magni
Præsertim Augustini, Et Thomæ Aquinatis**

Circa Universam Amoris & Morum Doctrinam, Adversus Novitias Opiniones
Strenuè propugnata, Et In Materiis Principaliter Hodie Controversis
Fundamentaliter discussa

De Externis Regulis Amoris Et Morum, Legibus Utique, ac Præceptis
Virtutum Theologicarum, & Cardinalium, necnon Decalogi & Ecclesiae -
Libros Vndecim Complectens

Henricus, de Sancto Ignatio

Leodii, 1709

Caput VI. Factâ debitâ promulgatione legis ecclesiasticæ, vis ipsius à
populi acceptatione non pendet; ideòque peccat populus, absque justa
causa eam non acceptans. Censetur tamen Ecclesia in ejus ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73203](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73203)

gatio Concilii, vel Bullarum per eas declaratarum, ut vidimus.

46 Idem dicendum de Sedis Apostolicæ Decretis, quibus nonnullæ propositiones, jus divinum, vel naturale concernentes, practicari, vel doceri prohibentur. Cum jus istud sufficienter promulgatum sit. Eiusmodi proinde Decretis parendum est, non expectatâ eorum in Provinciis promulgatione, uti constat ex præmissis, & optimè docet noster Lumbierus observat. 2. ad propositiones ab Innocentio XI. damnatas, ubi ait, eiusmodi Decreta, ut hîc obligent, & ex iis teneamur damnatas propositiones, ut improbables, scandalosas, & nocivas fugere, non egeret promulgatione hîc factâ. Et ratio (inquit) est manifesta: quisque enim strictè tenetur fugere, quod morali certitudine scit esse venenum, quocumque modo id sciat. Et si cavere debeamus ab herba, quam sapientissimus Medicus pro certo affirmavit mortiferam; multo magis à doctrina, quam Christi Vicarius mortiferam, venenosamque declaravit. Denique sicut prodigus esset salutis suæ corporalis, qui dictam herbam comederet; sic prodigus esset æternæ salutis suæ, qui à tali doctrina non caveret.

CAPUT VI.

Facilè debitâ promulgatione legis ecclesiastica, vis ipsius à populi acceptatione non pendet; idèdque peccat populus, absque iusta causa eam non acceptans. Censetur tamen Ecclesia in eius suspensionem, vel revocationem consentire, si invalescente contrario usu, id sciens, observantiam non urgeat.

47 Quid earum vis à populi acceptatione non pendeat, adeo certum existimat Suarez l. 4. de legib. c. 10. ut salvâ fide negari non possit. Idem censet Mauclerus de Eccles. Monarch. p. 2. l. 4. c. 3. Et Facultas Parisiensis anno 1521. hanc Lutheri propositionem: *Neque Papa, neque Episcopus, neque ullus hominum habet jus minus syllabe super Christianum hominem, nisi id fiat eiusdem assensu, & quidquid aliter sit, tyrannico spiritu fit*, hac censurâ perstrinxit: *Hæc propositio est à debita subditorum erga Prælatos & Superiores subjectione & obedientia retractiva, legum positivarum seditione destructiva, & in fide & moribus erronea, & est error damnatus Valdensium, cum errore Arrianorum conveniens. Merito quidem, quia Apostolica Sedis iudiciis & Constitutionibus obviare, planè est hæretica pravitas. Ivo Carnotensis episc. 8. Et solus infidelis, aut schismaticus, Apostolicis detrahet obediendi mandatis. S. Thomas Cantuariensis episc. 122. ad Gilbertum Episc. London.*

48 Enimverò Christus Vicario suo auctoritatem dedit ad gubernandum, & præcipiendum, eamque illimitatam, sive independen-

Tom. II.

tem à consensu subditorum, dum illimitatè dixit: *Pasce oves meas*, Luc. 10. *Quodcumque ligaveris super terram, erit ligatum & in cælis*. Ergo subditis obligationem imposuit ad obediendum. Videri potest Fagnanus in cap. *treugas* de treuga & pace, ubi quæstionem hanc fusè prosequitur. Nec certè Ecclesiæ Principes minori ad obligandum populos auctoritate pollent, quàm Principes sæculi, quorum potestas in sacris oraculis universalioribus, vel illimitatioribus terminis non exprimitur, quàm potestas Principum Ecclesiasticorum. Leges verò Principum sæculi (ut optimè Facultas Theologica Duacensis anno 1636. consultata super remonetaria, cumque ea Sylvius l. 1. resolutionum verbo *moneta*) statim atque satis promulgatæ sunt, vel statim à præfixo obligationis tempore, observari debent, nullâ expectatâ populi acceptatione, puniunturque ut transgressores, qui secus faciunt. Neque enim gladium Principibus & Magistratibus Deus hac lege porrexit, ut eo solum uterentur, cum leges ipsorum à populis acceptarentur. Alias gladius & potestas ipsorum plerumque inefficax fieret, vel certè minoris virtutis, quàm subditorum potestas ad recusandum. Nec absolutè verum esset, quod Apostolus absolutè dixit: *Qui autem resistunt, ipsi sibi damnationem acquirunt*. Idèdque Alexander VII. iustissimè propositionem hanc proscripsit: *Populus non peccat, etiam si absque iusta causa non recipiat legem à Principe promulgatam*.

49 Quod autem invalescente non acceptatione, Principis id scientis, nec observantiam urgentis, consensu lex censetur suspendi, vel revocari; ratio est, tum quia, qui tacet consentire videtur, tum quia lex, in istis circumstantiis, non expedit Reipublicæ bono, utpote taliter dispositæ, quod Princeps non possit absque illius turbatione transgressores punire. Prudentia verò Principis non censetur velle continuationem legis, pro illis circumstantiis, in quibus non expedit Reipublicæ bono. Et hoc est quod sibi vult lex *de quibus ff. de legibus*, dum ait: *Leges nulla alia de causa nos ligant, quàm quòd iudicio populi receptæ sint*. Neque enim id intelligit de prima obligatione, sed de firma & perseveranti. De qua in canone in istis dist. 4. *Leges instituntur cum promulgantur* (tunc ergo veræ & obligatoræ sunt) *firmantur* (id est firmam obligationem inducunt) *cum moribus utentium comprobantur*. Cæterum qui primi sunt auctores non acceptationis, quique sine causa primi non acceptant, graviter peccant, utpote graviter impingentes in illud Rom. 13. *Omnis anima potestatibus sublimioribus subdita sit*.

Dixi sine causa. Si enim iusta sit causa suspicandi, vel etiam credendi, legem à Principe latam esse ex mala informatione, seu falsa aliqua suggestione, populus, & qui po-

B

pulo præest, absque injuria Principis, & absque inobediendiæ culpa, pro legis revocatione potest reverenter supplicare, legisque executionem interim suspendere, cum animo parendi, si Princeps plenè informatus, observantiam urgeat. Ut enim Alexander III. cap. *si quando de rescript. si quando tue Fraternitati dirigimus, que animum tuum exasperare videntur. ... rationabilem causam prætedas: quia patienter sustinebimus, si non feceris, quod pravâ nobis fuerat insinuatione suggestum.*

51 Simile quid habetur cap. *cum teneamur de præbend.* Idem dicendum quoties lex incommodum aliquod maximum secum trahit, præsertim à Principe ignoratum, vel propter aliqua Legislatori incognita (cujus notitia pertingere nequit ad singula) v. g. propter antiquum usum in contrarium, lex prudenter creditur plus allatura damni, quam utilitatis. Quas ob causas, expendi possunt novæ leges, antequam recipiantur, earumque interim executio suspendi à Præpositis Provinciâ, dummodo id fiat cum bona fide, sincera intentione, debitaque cum reverentia. Neque enim id fieri censetur contra Principis voluntatem.

52 Denique regimen ecclesiasticum imitari debet divinum, & ecclesiastica Hierarchia cælestem. Quemadmodum ergo Deus in causis infimas per intermedias influit, & in cælesti Hierarchia per superiores illuminantur & perficiuntur mediis, & per medios infimi: ita Decreta ecclesiastica primùm quidem Episcopis, & per Episcopos ad inferiores Sacerdotes, & per inferiores Sacerdotes intimanda sunt plebi; adeò ut si aliâ viâ perferantur, in suspensionem meritò veniant, nec satis sit, ut fidelibus quoquo modo innotescant (inquit doctissimus Author Tractatus de libertatibus Ecclesiæ Gallicanæ, ubi Apostolicæ Sedis auctoritatem fortissimè tuetur) sed consuetudo debent promulgari, si solitus ordo commodè queat observari.

CAPUT VII.

Legum civilium, sicut & potestatis civilis finis intrinsecus & primarius non est sola externa politia, sed (mediatè saltem) est subditorum vita bona, felicitasque æterna.

53 Plures in contrarium Theologos & Jurisconsultos refert C. Valerius Atrebatius in Pronomide ad jus universum tit. 6. §. 3. sed assertioni nostræ (cujus momentum patebit ex sequentibus) subscribunt Adam Gontzem 1. Politic. 2. §. 8. Gregorius Tholosanus, Navarrus, Covarruvias, Duarenus, Garcia, Carninus, Dominicus Soto de jur. & just. q. 6. a. 4. §. ac demùm, Serarius de leg. §. 37. &c.

54 Et probatur 1°. quia finis intrinsecus &

primarius potestatis, & legis civilis, ille est, ad quem potestas civilis instituta & ordinata est à Deo, Authore suo (cum idem sit finis intrinsecus & primarius cujusque potestatis, sicut & cujusque scientiæ & artis, qui est finis intrinsecus & primarius institutionis illius) finis verò intrinsecus & primarius institutionis cujusque potestatis, ille est, quem ipsi in sua institutione præfixit Author, & Institutor illius. Sed potestas civilis ad hoc à Deo Authore suo instituta est, ut mediante honestâ & pacificâ societate terrenæ civitatis, cives cælesti tandem civitati transcribat, juxta illud Augustini epist. 5. ad Marcellinum: *Omnia hæc potest Princeps politicus, non tantum propter istam vitam honestissimè gerendam, non tantum propter civitatis terrenæ concordissimam societatem, verum etiam propter adipiscendam sempiternam salutem, per sempiterni cujusdam populi cælestem, divinamque Rempublicam.* Terrenam namque civitatem Deus cælesti voluit esse subordinatam, & qui universa propter semetipsum operatus est, terrena, sicut & cælestia omnia, propter semetipsum, tamquam finem, instituit, ordinavitque.

2°. Si solum externam tranquillitatem 55 leges civiles spectarent, inordinatæ forent; utpote contra præceptum Domini Luc. 12. *Quærite primum regnum Dei & justitiam ejus, & cætera adjicientur vobis.* Quæ profectò verba Salvator ad ipsos etiam Principes & Reges, quâ tales, direxit, ut si ordinatè velent temporalem Rempublicam sibi commissæ salutem procurare, temporalem illam salutem subordinarent æternæ, sive regno Dei & justitiæ, tamquam fini primario, ad quem reliqui fines debent finaliter collimare. Hoc enim pacto fiet, ut Reipublicæ Deus salutem daturus sit temporalem, uti dedit Salomoni: quia primario non quæsivit, nec postulavit divitias, & splendorem regni sui, sed sapientiam, & justitiam.

3°. Legibus solam externam tranquillitatem, utilitatemque primario quærentibus, ne exteriora quidem illa comparari, vel comparata retineri possent. Occultis enim fraudibus, furtis, libidinibus, & inde cædibus, feditionibus, bellis omnia redundarent. Ut ergo comparatur & conservetur Reipublicæ salus, finis primarius illius esse debet Deus. Quia, ut Augustinus ait epist. 3. ad Volusian. *solus Deus tandabilis Reipublicæ salus.* Neque enim conditur & constituitur civitas, nisi fundamento & vinculo fidei, firmæque concordie; cum bonum commune diligitur, quod summum, ac verissimum Deus est, atque eo mo invicem se diligunt homines, cum propter illum se diligunt, &c.

4°. His consonanter S. Thomas I. 1. de 57 Regim. Princip. c. 15. dicit, quod ad officium Regis pertinet vitam multitudinis bonam procurare, secundum quod congruit ad cælestem beatitudinem.